

Úloha č. 7

Náš odpúšťajúci Boh

Úvod k Neh. 9:

Chronologické zaradenie Neh 9 v rámci kníh Ezdráš-Nehemiáš

Minule sme si ukázali, že Neh 8 treba chronologicky zaradiť medzi 8. a 9. kapitolu Ezdráša. Potom samozrejme vyvstáva otázka, ako je to s Neh 9? Je viacero dôvodov prečo Neh 9 nie je pokračovaním ôsmej kapitoly. Je na to viacero dôvodov: (1) Je málo pravdepodobné, že by po ôsmej kapitole, ktorá je plná radosti, hodovania zrazu nasledoval kajúcny nárek v modlitbe vyznania, ktorou deviata kapitola skutočne je. Z liturgického hľadiska bol časom vyznania a pokánia deň zmierenia, ktorý však bol v desiaty deň siedmeho mesiaca (Lv 23,27) a až od pätnásteho dňa nasledoval sviatok stánkov (Lv 23,34) o ktorom pojednáva Neh 8; (2) V ôsmej kapitole je hlavnou postavou Ezdráš, no v deviatej o ňom nie je žiadna zmienka. Všetko sa odohráva pod vedením levitov; (3) Verš 2 spomína oddelenie sa od cudzincov, čo pravdepodobne poukazuje na cudzie manželky, ktoré si izraeliti brali za ženy. Tento problém sa však rieši až v Ezd 9, tzn. že Neh 10 musí byť až po týchto udalostiach. WILLIAMSON navrhuje aj z týchto dôvodov chronologicky zaradiť Neh 9 medzi "15 a 16 verš Ezd 10. kapitoly"¹. Po takomto chronologickom zaradení je Neh 9 kajúcna modlitba, ako reakcia na problém zmiešaných manželstiev.

Podľa tohto návrhu sú dátumy obdivuhodne vhodné. Dvadsiaty deň deviateho mesiaca prišli muži z Júdu a Benjamina do Jeruzalema, aby začali konanie v otázke zmiešaných manželstiev (Ezd 10,9). Dvadsiateho štvrtého dňa sa zišli na vyznanie (Neh 9,1) a potom vytvorili komisiu, ktorá zasadala prvého dňa desiateho mesiaca (Ezd 10,16).²

Toto pojednanie slúži na lepšie pochopenie chronologických súvislostí. Avšak na teológiu "odpúšťajúceho Boha", ku ktorej nás tohto týždňová úloha vedie, to nemá príliš veľký vplyv.

---

¹ WILLIAMSON, H. G. M. Word Biblical Commentary: *Ezra-Nehemiah*, vol. 16. Grand Rapids: Zondervan, ePab edition 2018. s. 566. ISBN 978-0-310-58836-8. str. 414.

² WILLIAMSON, H. G. M. Word Biblical Commentary: *Ezra-Nehemiah*, str. 414.

Základný text:

(Prís. 28,13 SEkP) ¹³*Kto tají svoje previnenia, nebude mať úspech, kto ich však vyzná a zanechá, dosiahne milosrdenstvo.*

Knihá Príslovia patrí k hebrejskej poézii, ktorej najväčším znakom sú paralelizmy. A práve aj v našom základnom texte sa nachádza antitetický paralelizmus. To znamená, že tento verš sa skladá z dvoch výrokov, ktoré sú navzájom paralelné, ale majú protichodný význam.

A: Zakrývajúci prestúpenie svoje, neuspeje. (13a)

B: Vyznávajúci a opúšťajúci, zľutovanie nájde. (13b)

Toto príslovie hovorí o dvoch typoch ľudí. Ten prvý činí prestúpenie (hebr. *peša*^a dosl. vzburu)³. Je to jeden z hebrejských výrazov pre hriech, ale v tom najtvrdšom význame - vzbury proti Bohu. Ukazuje to na človeka, ktorý je vo vzbure voči Bohu, ale tvári sa sväto. Tento svoj stav vzbury sa snaží zakryť, zamaskovať. Pred druhými chce pôsobiť, akoby nemal s hriechom žiadny problém. Čo však znamená, že takýto človek neuspeje? V čom neuspeje? Naopak často okolo seba vidíme, že práve takýmto ľuďom sa darí a úspech majú. A práve tento "neúspech" nám odhalí druhá paralelná časť verša.

Opakom toho, kto zakrýva prestúpenie je ten, kto svoje prestúpenie vyznáva a opúšťa. Výrok 13b teda nehovorí o bezhriešnom človeku. Naopak tento človek má čo vyznať a má čo zanechať. Človek v 13a nie je horší hriešnik ako ten, o ktorom hovorí 13b. Rozdiel je v tom, že ten prvý svoj hriech maskuje a pokračuje v ňom, zatiaľ čo ten druhý so svojím hriechom ide na verejnosť a chce s ním skončiť. Ten prvý nemá úspech, ale ten druhý nachádza zľutovanie. A tu je vlastne hlavný význam tohto paralelizmu. Mať úspech znamená nájsť zľutovanie (alebo milosť). Ak chce človek získať milosť, musí svoj hriech vyznať a opustiť. Je zaujímavé, že tento verš "vyniká ako jediný v Prísloví, ktorý naznačuje potrebu verejného vyznania a tiež božskú ponuku milosrdenstva, ktorá z toho vyplýva."⁴ Takže rozdiel medzi tým, ktorý svoje hriechy tají a tým, ktorý svoje hriechy vyznáva, je v miere naivity. Ten prvý si naivne myslí, že zatajením hriechu ujde odsúdeniu, zatiaľ čo ten druhý si uvedomuje svoj závažný stav a vie, že je odkázaný len na Božiu milosť.

---

³ PÍPAL, Blahoslav. *Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu*. 4. vyd. Praha: Kalich, 2006. 188 s. ISBN 80-7017-029-8. str. 134.

⁴ MURPHY, R. E. *Word Biblical Commentary: Proverbs*. vol. 22. Grand Rapids: Zondervan, 2018 (ePub edition), 526 s. ISBN 978-0-310-58854-2. str. 375.

Nedeľa: Pôst a vyznanie viny

(Neh 9,1-3 SEkP) ¹*Na dvadsiaty štvrtý deň toho istého mesiaca sa Izraeliti zhromaždili. Oblečení do vrecoviny a posypaní zemou sa postili.* ²*Potomkovia Izraela sa oddelili od všetkých cudzincov, postavili sa a vyznávali svoje hriechy aj previnenia svojich otcov.* ³*Povstali na svojich miestach, keď štvrtinu dňa čítali v knihe zákona Hospodina, svojho Boha, a štvrtinu dňa sa vyznávali a klaňali Hospodinovi, svojmu Bohu.*

v. 1: "sa Izraeliti zhromaždili" - presnejšie je "boli zhromaždení" pretože sa jedná o sloveso v pasívnom tvare. Nie je vyslovene zmienené kým boli zhromaždení, zamlčaný podmet preto môže naznačovať, že sa jedná o passivum divinum (tj. božský pasív), teda že toto kajúcne zhromaždenie bolo vyvolané Hospodinom. Duch svätý je ten, ktorý človeka vedie k pokániu a k vyznávaniu hriechov.

"Oblečení do vrecoviny a posypaní zemou sa postili." Tento akt je symbolickým vyjadrením pominateľnosti a smútku. Často sa smútok zobrazil roztrhnutím rúcha, alebo nosením vrecoviny. Na hlavu sa sypal prach, popol alebo hlina. "Nepatrnosť človeka je vyjadrená tým, že vznikol ako prach zo zeme (Gn 2,7; Jb 4,19; Ž 103,14) a že sa nakoniec v prach obráti (Gn 3,19; Jb 17,16)."⁵ Je to symbol poníženia sa pred Hospodinom. "Pôst bol často vyhlasovaný v situácii, ktorá vyžadovala vedenie a pomoc od Hospodina... Ľudia časom dospeli k názoru, že pôstom si automaticky zaistia Božie vypočutie (Iz 58,3n), no proroci vyhlasovali, že pôst bez správneho jednanja je márný (Iz 58,5-12; Jer 14,11n; Za 7)."⁶

v. 2: Doslova: "semeno Izraela boli oddelení od všetkých cudzincov..." V prvom rade je dobré si uvedomiť, že sa tu nejedná o separáciu z rasových alebo národnostných dôvodov. Túto časť treba vykladať v kontexte Ezd 9-10, kde sa pojednáva o manželstvách s cudzincami. "Koncept semena Abrahámovho [v našom prípade Izraelovho], ktoré si Boh vybral ako svätý ľud, nie je kvôli akejkoľvek nadradenosti, ale preto, aby bol jeho služobníkom pre požehnanie národov (napr. Gn 12,1-3.7; Dt 7,6-7)."⁷ Ďalej, opäť tu máme sloveso v pasívnom tvare "boli oddelení", poukazuje na to, že samotné odlišné náboženstvo spôsobovalo oddelenie medzi zmiešanými manželstvami. To často krát viedlo k tomu, že jeden z partnerov sa vzdal svojho náboženstva v prospech toho druhého. Z histórie vieme, že väčšinou to malo za následok odpadnutie Izraela od Hospodina a priklonenie sa k cudzím bohom. Samozrejme, ak sa to udialo ako v prípade Rút, ktorá ako Moabčanka prijala Hospodina za svojho Boha, už nebola viac považovaná za cudzinku. Byť Izraelitom teda nebolo o národnostnej identite, ale o náboženskej identite.

"...vyznávali svoje hriechy, aj previnenia svojich otcov." "Je zaujímavé, že zbor priznal nielen svoje vlastné hriechy, ale aj hriechy svojich predkov. Toto je opakujúca sa téma v knihách Ezdráš-Nehemiáš."⁸ Oni sa stotožnili so svojimi predkami. Je to priznanie

⁵ BLAIR, P. A. BRUCE, F. F. "Prach" in: DOUGLAS, J. D. (ed.) *Nový biblický slovník*. 2. vyd. Praha: Návrat domů, 2009. 1242 s. ISBN 978-80-7255-193-4. str. 811.

⁶ BELBEN, H. A. G. "Púst" in: DOUGLAS, J. D. (ed.) *Nový biblický slovník*. str. 853.

⁷ WILLIAMSON, H. G. M. *Word Biblical Commentary: Ezra-Nehemiah*, str. 233.

⁸ FENSHAM, F. Ch. *The New International Commentary of the Old Testament: The Book of Ezra and Nehemiah*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Co. 1982. s. 268. eISBN 978-1-4674-0585-0. [Kindle version]. str. 223.

skutočnosti, že nie sú lepší, ako ich otcovia, ale naopak, majú rovnaký sklon k hriechu a preto potrebujú rovnako Božiu milosť.

v. 3: Nebolo neobvyklé, že vyznania a pôst predchádzalo čítanie zo Zákona.⁹ Niektorí biblisti vidia rozpor medzi veršom 2 a 3, ale tento rozpor nie je nutný. Verš 3 môžeme chápať ako rozšírenie druhého verša o ďalšie podrobnosti, ktoré poukazujú na to, že najprv nechajú zaznieť Hospodinovo slovo (prvá štvrtina dňa) a až potom prichádza odpoveď ľudu formou pôstu a modlitby vyznania (druhá štvrtina dňa).

---

⁹ Vid' WILLIAMSON, H. G. M. Word Biblical Commentary: *Ezra-Nehemiah*, str. 415.

Pondelok: Začiatok modlitby pokánia

(Neh 9,6-8 SEKP) ⁶*Ty si jediný, Hospodin, ty si stvoril nebesia, nebesia nebies a všetky ich zástupy, zem a všetko čo je na nej, moria i všetko čo je v nich. Ty všetkému dávaš život a nebeské zástupy sa ti klaňajú.* ⁷*Ty, Hospodin, si Boh, ktorý si vytvoril Abráma, vyviedol si ho z Úru Chaldejov a dal si mu meno Abrahám.* ⁸*Keď si zistil, že jeho srdce je ti verné, uzavrel si s ním zmluvu, že krajinu Kanaánčanov, Chetitov, Amorejčanov, Perizzejcov, Jebúsejov a Girgašejev dáš jeho potomstvu. Dodržal si svoje slovo, lebo si spravodlivý.*

Samotná modlitba začína už v piatom verši, akýmsi hymnickým úvodom, v ktorom je zhromaždenie vyzvané k dobrorečeniu (hebr. *bárach*) Hospodina, a jeho slávneho mena. Sloveso *brk* znamená "kľáčať", alebo "žehnať". "Vychádza to z predpokladu, že človek, ktorý mal byť požehnaný, pokľakol pred tým, ktorý toto požehnanie dával."¹⁰ Táto skutočnosť je zaujímavá, pretože nám dáva iný pohľad na "žehnanie". Keď chválime, dobrorečíme a oslavujeme Boha, nie sme to my, kto dáva požehnanie Bohu, ale naopak, práve vtedy sme prijímateľmi požehnaní od Boha.

v. 6: Hneď v úvode je Hospodinovi priznaná jeho jedinečnosť a veľkosť ako Stvoriteľovi a Darcovi života. Všetko stvorené ho uctieva. "Týka sa to hviezd a nebeských bytostí, ktoré boli v niektorých okolitých kultúrach objektom uctievania, sú tu jednoznačne podriadené jedinému Bohu."¹¹

v. 7: V siedmom verši je Boh predstavený ako Stvoriteľ Abráma. To znamená, že je Tvorcom Izraelského národa a jeho identity. Vyvedenie Abráma z Úru Chaldejov je koncept záchranu. Úr je možné preložiť ako "ohně" alebo "žiara". "Podľa židovskej legendy o záchrane Abraháma ide o 'ohnivú pec'."¹² Slovo "Chaldejov" (hebr. *kasdím*) znamená "čarodejnici"¹³. To znamená, že Hospodin vyviedol Abraháma zo "žiare (ohnivej pece) čarodejníkov". Povolanie Abraháma je teda Hospodinov akt záchranu podobne ako vyvedenie Izraela z Egypta. To, že Hospodin dal Abramovi nové meno Abrahám poukazuje na to, že touto záchranou sa Abrahám stáva Božím vlastníctvom a súčasťou jeho identity je samotný Hospodin reprezentovaný hebrejskou hláskou ה "h" v Abrahámovom mene. Táto hláska je základom Božieho mena JHVH (hebr. יהוה).¹⁴

v. 8: Tento verš poukazuje na Hospodinovu vernosť, lebo dodržal zmluvu, ktorú uzatvoril s Abrahámom. Hospodinova vernosť je prejavom jeho spravodlivosti. WILLIAMSON poukazuje na zreťazenie udalostí: vyvolenie, vyvedenie, nové meno, uzatvorenie zmluvy, vernosť zmluve a Božia spravodlivosť. "Žiadna udalosť nie je

¹⁰ WILLIAMS, W. C. "ברך" in: VANGEMEREN, W. A. (ed.) *New International Dictionary of the Old Testament Theology & Exegesis*. vol. 1. Grand Rapids: Zondervan, 1997. 1156 s. ISBN 978-0-310-49973-2. str. 755.

¹¹ WILLIAMSON, H. G. M. *Word Biblical Commentary: Ezra-Nehemiah*, str. 415.

¹² HELLER, Jan. *Výkladový slovník biblických jmen*. Praha: Advent-Orion, 2003. 630 s. ISBN 80-7172-865-9. str. 44.

¹³ HELLER, Jan. *Výkladový slovník biblických jmen*. str. 264.

¹⁴ Podobne aj Sárj sa mení na Sarah.

samostatná, alebo bez účelu, ale každá je pripravená na ďalšiu; to vzbudzuje istotu, že Boh nedovolí, aby jeho sľuby zostali nedodržané. Celý reťazec udalostí už od stvorenia sveta vrcholí v poznaní, že Hospodin je verný a spravodlivý.

Utorok: Poučenie z minulosti

(Neh 9,16-17 SEkP) ¹⁶*Avšak oni, naši otcovia, spyšneli, zatvrdili sa a nepočúvali tvoje príkazy, ¹⁷nechceli ťa poslúchať a nepamätali na tvoje predivné skutky, ktoré si konal s nimi. Zatvrdili si šije, vzali si do hlavy, že sa vrátia do svojho otroctva v Egypte. Ty si však Boh, ktorý odpúšťa, ktorý je milostivý a milosrdný, dlho zhovievajúci a bohatý v milosti, a tak si ich neopustil.*

Tieto verše, najmä druhá časť sedemnásteho verša je vyvrcholením celej pasáže (vv. 12-21) a vlastne aj celej modlitby. Verše 12-21 sa týkajú doby, keď Izraeliti putovali na púšti. Boli svedkami mocných Božích činov, no napriek tomu proti Bohu reptali. Zaujímavá je postupnosť, ktorá je vyjadrená vo vv. 16-17a. Ako prvé prichádza pýcha, nasleduje zatvrdenie, neposlušnosť, zabudnutie na Božie vysloboditeľské skutky a túžba po otroctve v Egypte. Zjednodušene povedané: Pýcha človeka zotročuje. Už sme spomínali, že v tejto modlitbe sa poexilní židia stotožňujú so svojimi predkami. Pýcha priviedla Izrael do Babylona. Pýcha je tu vyjadrená slovesom *zjd* v kauzatívnom stupni, čo znamená "honosiť sa", "opovážiť sa", alebo "spupne sa vyvyšovať".¹⁵

Význam slovesa je spojený s jednotlivcami alebo národmi, ktoré predpokladajú, že majú autoritu alebo práva, ktoré nie sú legitímne ich. Môže ísť o postoj alebo správanie, ktoré ignoruje alebo odmieta platnosť Božej autority kontrolovať Izraelitov podľa jeho zákonov.¹⁶

Podľa tohto citátu to teda znamená osobovanie si práv, ktoré patria len Bohu, resp. odmietnutie Božej autority, pretože ja som sám sebe autoritou. Pýcha je v tomto ponímaní naozaj koreňom všetkého hriechu vo všetkých jeho významoch.

v. 17b: Táto časť verša, ako sme už spomínali, je vyvrcholením modlitby a presúva pozornosť s kajúceho sa hriešnika k milosrdnému Bohu. O čo je národ pyšnejší, tvrdohlavejší, hriešnejší, o to viac vyniká rozmer Božej lásky k svojmu ľudu, ktorá sa prejavuje milosrdnosťou, trpezlivosťou a vernosťou. Tento text je óda na Božiu milosť a odpustenie. O to viac táto Božia vlastnosť vyniká, keď si uvedomujeme, že pýcha, tvrdohlavosť, neposlušnosť a odmietnutie Boha a jeho činov, nie je v dejinách Izraela ojedinelou udalosťou, ale stále opakujúcim spôsobom, akým Boží ľud fungoval (resp. nefungoval). To Boha vyobrazuje v úžasnej podobe. Práve táto charakteristika Boha oprávňuje Boží ľud stále a za každých okolností dúfať v jeho milosť, opakovane vyznávať svoje hriechy a stále znova a znova sa k Hospodínovi vracieť. Každé pokánie musí nutne vyvrcholiť v takéto poznanie Boha, ako milujúceho, odpúšťajúceho a trpezlivého darcu života.

¹⁵ PÍPAL, Blahoslav. *Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu*. str. 44.

¹⁶ SMITH, G. V. "טַר" in: VANGEMEREN, W. A. (ed.) *New International Dictionary of the Old Testament Theology & Exegesis*. vol. 1. str. 1094.

Streda: Odmietnutie zákona aj prorokov

(Neh. 9,24-26 SEkP) ²⁴*Synovia vošli, zabrali do vlastníctva krajinu a ty si pred nimi pokoril obyvateľov krajiny, Kanaánčanov, a vydal si im do rúk ich kráľov a národy krajiny, aby s nimi naložili, ako sa im páčilo.* ²⁵*Obsadili opevnené mestá a úrodnú pôdu, zabrali príbytky plné dobrých vecí, vykopané studne, vinice, olivové sady a množstvo ovocných stromov. Jedli, nasýtli sa, stučneli a užívali si vďaka tvojej veľkej добрote.* ²⁶*No spriečili sa, vzbúrili sa proti tebe, tvoj zákon zavrhlí a povraždili tvojich prorokov, ktorí ich nabádali, aby sa navrátili k tebe. Dopúšťali sa veľkého rúhania.*

v. 24: Od verša 22 sa téma modlitby posúva z púšte k dobýjaniu zaslúbenej zeme. To čo si máme všimnúť je vo veršoch 22 a 24, že dobyvateľom nie je Izrael, ale Boh. To Hospodin im vydal do rúk kráľov a národy krajiny. Tak ako sa Boh staral o svoj ľud počas štyridsaťročného pobytu na púšti, tak sa stará aj pri obsadzovaní Kanaánu.

v. 25: Izraeliti dostávajú do svojich rúk hotovú krajinu s opevnenými mestami, zušľachtenou pôdou a kultivovanými sadmi a vinicami. Spôsob akým je to v tomto verši napísané, poukazuje, že Kanaán je ako krásne zabalený dar, ktorý Boží ľud prijal z Hospodinových rúk. Zabratie pôdy je zobrazením naplnenia Božích zaslúbení. Záver verša zdôrazňuje Božiu dobrotu, ktorá je príčinou blahobytu jeho ľudu.

v. 26: Tento verš slúži ako kontrast medzi vernosťou Hospodina a nevernosťou Izraela, medzi dobrotou Božou a zavrnutím zákona (tj. *Tóry*) a medzi Božou láskou, ktorá sa prejavuje tým, že posielala svojich prorokov a násilím, ktorého sa Izrael práve na týchto Bohom poslaných prorokov dopúšťa. Modlitba tu poukazuje na to, že Hospodin zostal svojmu ľudu vždy verný a vždy so svojím ľuďom jednal spravodlivo. Naopak poukazuje na nevernosť ich predchodcov, ktorá sa opakuje už od čias vyjdenia z Egypta. Boh sa nikdy nezmenil a vždy zostáva verný a stály, no smutné je, že ani Boží ľud sa nezmenil a stále má tendenciu sa od svojho Boha odvracať. Preto Izraelu neostáva nič iné, len stále znovu a znovu sa vracat' k Hospodinovi a spoliehať sa na jeho odpúšťajúcu lásku.

Štvrtok: Záverečný chválospev a uzavretie dohody

(Neh 9,32-37 SEKP) ³²*Teraz však, Bože náš, veľký, mocný a hrozný Bože, ktorý zachovávaš zmluvu a priazeň, nepodceňuj všetky útrapy, ktoré zastihli nás, našich kráľov, naše kniežatá, našich kňazov, našich prorokov, našich otcov a všetok tvoj ľud od čias asýrskych kráľov až dodnes.* ³³*Ty si spravodlivý vo všetkom, čo nás zastihlo, lebo ty si konal verne, ale my sme si počínali bezbožne.* ³⁴*Naši králi, naše kniežatá, naši kňazi a naši otcovia neplnili tvoj zákon, nedbali na tvoje príkazy a na tvoje výstrahy, ktorými si ich varoval.* ³⁵*Vo svojom kráľovstve napriek mnohým tvojim dobrodeniam, ktoré si im preukazoval, a v rozľahlej úrodnej krajine, ktorú si im dal, ti neslúžili, ani sa neodvrátili od svojich zlých skutkov.* ³⁶*Hľa, my sme dnes otrokmi. V krajine, ktorú si dal našim otcom, aby požívali jej ovocie a jej dobré veci, hľa v tej sme otrokmi.* ³⁷*Jej hojná úroda patrí kráľom, ktorých si ustanovil nad nami za naše hriechy. Tí podľa svojej ľubovôle panujú nad našimi telami aj nad našim dobytkom. Sme vo veľkom súžení.*

Modlitba sa z popisu histórie plynule posúva do súčasnosti (samozrejme, z pohľadu navrátilcov z Babylona). Slová modlitby opäť potvrdzujú Božiu spravodlivosť, vernosť a stálosť. Poukazujú na to, že vlastnou vinou žije ľud Boží v nepriaznivých podmienkach. Niektorí komentátori hľadajú na tieto záverečné verše modlitby, ako na plné pesimizmu. Avšak nie je to úplne tak, aj tu môžeme nájsť nádej.

Dar krajiny so sprievodným pôžitkom zo všetkých jej plodov bol doteraz považovaný za hlavnú tému modlitby. Tvoril základ zmluvy s Abrahámom, cieľ exodu a účel dobývania. Autor sa preto musí iba držať Boha, pred súčasnou životnou situáciou v krajine, ktorá je pod cudzou mocou, ktorá odčerpáva jej plody (vv. 36-37), aby sa ironicky prejavil kontrast, medzi božsky určenou históriou a súčasným krátkym pádom.¹⁷

Jednoducho povedané, Božie zaslúbenia hovoria o inom zámere, ktorý má Boh so svojím ľudom, než aký stav aktuálne Boží ľud prežíva. A práve v tomto je zakotvená ona nádej, že tento stav nebude večne. Sú vo svojej krajine, ale predsa nie sú slobodní. Väčšinu bohatstva svojej zeme musia odovzdávať svojim perzským vládcam. V tomto smere je situácia podobná aj dnes v dvadsiatom prvom storočí. Posun je v tom, že zaslúbenou zemou už nie je len oblasť Palestíny, ale celá planéta je budúcim dedičstvom Božieho ľudu. Dnes žijeme v zaslúbenej zemi, ktorá je však ešte stále pod nadvládou hriechu. Podobne, ako ľud Boží v poexilnom období vidí príčiny zla, ktoré zažívajú, vo vlastných hriechoch. Tak by sme mali uvažovať aj my. Boh nie je a ani nikdy nebol príčinou zla na zemi. Príčinou je pád človeka do hriechu. Avšak Boh zaslubuje novú budúcnosť a to je nádej, ktorej sa musíme držať.

Modlitba v Neh 9 nemá za cieľ zľahčiť hriechy ľudu v zmysle: "hřešili v minulosti tak je jasné, že budú hřešiť aj naďalej". Nie, neustále pády Božieho ľudu len zdôrazňujú Božiu trpezlivosť a milosrdenstvo, ktorú má so svojím ľudom. My dnes píšeme ďalšiu strofu tejto modlitby. Vďaka Božej milosti, ktorá sa prejavila dielom Ježiša Krista, však dnes môžeme

¹⁷ WILLIAMSON, H. G. M. Word Biblical Commentary: *Ezra-Nehemiah*, str. 419.

vidieť reálnejšie kontúry Božieho zámeru s ľudstvom a touto planétou. S Kristom prišla sloboda, napriek tomu, že hriech ešte trvá. On je východiskom zo súčasného súženia. My sme sa nezmenili, podobáme sa starozákonnému Božiemu ľudu viac než si myslíme, ale Boh zostal verný až na smrť svojho Syna. V ňom je všetka naša nádej a naša budúcnosť.

Použitá literatura:

Biblia Hebraica Stuttgartensia. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1997. ISBN 978-3-438-05222-3.

Biblia: Slovenský ekumenický preklad. 5. Vyd. (3. opravené vyd.) Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2015. ISBN 978-80-85486-97-1.

DOUGLAS, J. D. (ed.) *Nový biblický slovník*. 2. vyd. Praha: Návrat domů, 2009. 1242 s. ISBN 978-80-7255-193-4.

FENSHAM, F. Ch. *The New International Commentary of the Old Testament: The Book of Ezra and Nehemiah*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Co. 1982. s. 268. eISBN 978-1-4674-0585-0. [Kindle version].

HELLER, Jan. *Výkladový slovník biblických jmen*. Praha: Advent-Orion, 2003. 630 s. ISBN 80-7172-865-9.

MURPHY, R. E. *Word Biblical Commentary: Proverbs*. vol. 22. Grand Rapids: Zondervan, 2018 (ePub edition), 526 s. ISBN 978-0-310-58854-2.

PÍPAL, Blahoslav. *Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu*. 4. vyd. Praha: Kalich, 2006. 188 s. ISBN 80-7017-029-8.

VANGEMEREN, W. A. (ed.) *New International Dictionary of the Old Testament Theology & Exegesis*. vol. 1. Grand Rapids: Zondervan, 1997. 1156 s. ISBN 978-0-310-49973-2.

WILLIAMSON, H. G. M. *Word Biblical Commentary: Ezra-Nehemiah*, vol. 16. Grand Rapids: Zondervan, ePab edition 2018. s. 566. ISBN 978-0-310-58836-8.